

פרשה בארבע

שלוחה 10<2-1

פרוגרסיביות - חוץ מליהודים

מהציונות ומהישראליות, ערכים עליהם התחנכו ובהם האמינו, החלו הוריה לדאוג, אך כשנודע להם על חברותה בתא סטודנטים המעודד חרם על ישראל, אפילו בשבילם זה כבר היה יותר מידי.

"באחד הערבים", סיפרה הפרופסור ללאלי באחת משיחותיהם, "שאלתי את בתי מדוע אינה מבקרת בישראל או לומדת עברית, וכיצד כישראלית לשעבר, היא חוברת לתא סטודנטים הדוגל בהחרמת קרובי משפחתה המתגוררים בישראל, בתי השיבה לי, כי בניגוד אלי, היא אינה ישראלית, ושהיותה יהודייה אינו חלק משמעותי בזהותה האישית, ושעלי לזכור שהיא נולדה בארצות הברית, ושהיא אמריקאית לכל דבר, ושמבחינתה זכותה להפגין נגד מדינת ישראל בדיוק כשם שהיא מפגינה נגד מדינות דיקטטוריות אחרות.

"זו הילדה שגידלנו", סיפרה הפרופסור ללאלי. "ועל טעויות משלמים ובגדול. ככה זה כשמגלים את הטעות מאוחר מידי. זה אולי יישמע קצת מצחיק, אך בגלל הבת הקוסמופוליטית שלי, אני, הפרופסור לפסיכיאטריה, הליברלית והחילונית, התחלתי להתפלל להקב"ה, מה שעד לאותו רגע מעולם לא האמנתי שאעשה.

"שלי תהיה בת הנאבקת במדינה עליה לחמו הוריי? היה לא תהיה. מילא להתנתק מהיהדות, אבל מהישראליות? מהציונות?"

"התפללתי, כי היה לי ברור שבדרך טבעית לא ניתן לשנות אמונה של ילדה בת עשרים פלוס שלמדה בבית ספר ציבורי. התפללתי משום שבילדותי סבא היה אומר שהקב"ה תמיד יכול לעשות ניסים, ואני הייתי זקוקה לנס מהזוג הזה.

"אם אתה תגרום לבת שלי לחזור לעם ישראל", הבטחתי להקב"ה, "לא זו בלבד שאכיר בקיומך, אלא שאתחיל גם לשמור שבת. לא יודעת להסביר למה דווקא שבת. אולי משום שהיא סמל מאוד יהודי. אולי. בכל מקרה, הבטחתי.

"נו..." שאלתי את אלי, והיא התחילה לשמור"

אלי חיך חיך ענק.

"אמרתי לך שאסור להתיימש מאף יהודי, לא?".

"אחרי הטבח הנורא שהתרחש בשבת שמחת תורה תשפ"ד, ולאחר שהתברר כי שוחרי השלום, הסובלנות והמוסר, החלו להפגין בקמפוסים וברחובות, לא נגד החמאס, אלא נגד מדינת ישראל, הבת הקוסמופוליטית של הפרופסור שאלה את חברה הטובים מדוע הם מפגינים נגד מדינת ישראל הנאבקת על קיומה, ולא נגד הרוצחים השפלים האחראים לזוועות בגללן פרצה המלחמה, במקום לענות, העדיפו חברה חובבי המיעוטים לסגן לעברה קללות עסיסיות שגרמו לה להבין, כי הפרוגרסיביות, הליברליות, הקוסמופוליטיות, ועוד כל מיני ערכים נוצצים בהם האמינה, אינם חלים על יהודים. שהם בכפוף לתקנון. ללא כפל מצבעים. עד גמר המלאי, ובע"מ.

ואז היא נשברה.

"לפתע בתי הבינה", סיפרה הפרופסור ללאלי, כי מה שגרם לה לדבוק באדיקות רבה כל כך בזהותה האמריקאית, היה דווקא הניצוץ היהודי. הוא זה שגרם לה

בפעם הראשונה נפגשתי עם אלי לפני שלושים שנה, לאחר הרצאה שהתקיימה בביתו שבארצות הברית, כשרק החל לעשות צעדיו הראשונים בעולם התשובה.

אלי נולד והתחנך בבית מאוד ישראלי ומאוד ציוני בירושלים, אך בכך הסתכם, פחות או יותר, הקשר שהיה לו עם היהדות. בעיקר פחות.

הוא הגיע לארצות הברית עם סיומו של טיול בדרום אמריקה, חלום שהגשים לאחר שירותו הצבאי. טיול שמחק מזהותו היהודית גם את המעט שעוד היה בו.

"אני נס", אומר לי אלי בחיך, כמעט בכל שיחה. "אני חוזר על זה הרבה משום שאתה פוגש לא מעט אנשים, אהרן, ואני יודע שלא תמיד רואים פירות בטווח המידי. אני מדגיש זאת פניך כדי שלעולם לא תתיימש מאף יהודי, גם אם הוא מאוד רחוק ומסוייג. ואם בכל זאת יכרסם בך הייאוש תזכור אותי. אין הרבה יהודים שהתרחקו כמוני, ואם אני הצלחתי לשוב מהיכן שהייתי, כל אחד יכול".

השבוע הגיע אלי לישראל כדי לחגוג את חג הפסח בארץ הקודש. כשנפגשנו, בישר לי אלי שהפרק האמריקאי בחייו הסתיים לנצח.

"את העסק כבר מכרתי", סיפר, "ואני בעיצומו של משא ומתן עם קונה המעוניין בבית שלי. מיד לאחר מכן אני אורז מזוודות ומגיע הפעם לתמיד.

"מאז שבת שמחת תורה תשפ"ד" סיפר אלי, "אך בעיקר, לאחר שראיתי אמריקאים מדושני עונג משתתפים בהפגנות התמיכה בפלסטיניים, וזועקים בגרון ניחר ובלב מלא שנאה - "מדינה אחת מהים עד הנהר", וזאת למרות שאין להם טיפת מושג היכן נמצאת ישראל על המפה, ולמרות שמעולם יהודי לא הרע להם, הבנתי שאין עתיד ליהודים בארצות הברית, ואם אין עתיד לשם מה לשאר שם?"

"מאז ומתמיד תמכו היהודים במפלגה הדמוקרטית, מתוך אמונה ששוחרי שלום שוויון אהבה וצדק יהיו נוחים ליהודים יותר מרפובליקניים לאומיים ודתיים. אלא שלפתע מתברר שדווקא הדמוקרטים, אוהבי השלום והמיעוטים, חובבי בעלי החיים ואיכות הסביבה, דווקא הם אלו שקוראים להשמדת ישראל, ואם הם כאלה, לי אין מה לחפש ביניהם.

"יש לי חברים ישראליים שהיגרו לכאן לפני יותר משלושים שנה" הוסיף אלי. "מאוד הצליחו כאן. הוא עוסק בנדל"ן, ואשתו משמשת כפרופסורית לפסיכיאטריה, באוניברסיטה מאוד חשובה. הם משכילים. אמידים. תרבותיים. מנומסים. הכי לא ישראליים.

"ככאלה, עם הקהילה היהודית באזור מגוריהם מעולם לא היה להם קשר, ואת ביתם היחידה שנולדה אמריקאית, שלחו ללמוד בבית ספר ציבורי, כצפוי. כך שלא צריך לנחש שהזהות היהודית שלהם התנקזה לסעיף הלאום שבתעודת הזהות הישראלית אותה לא חידשו מאז פג תוקפה.

"אלא שהשנים עושות את שלהם, וגם החיים, אהרן. כשהתבררו מעט, והתברר להם עד כמה ביתם האהובה מנותקת, לא רק מזהותה היהודית, אלא אפילו

המאסטור
להבין את האמונה

להזמנות חייגו:

054-2353493

להאזנה לקו ובלכתך חייגו:
077-430-9790
הקו מכיל למעלה מ 2500
שיעורים והרצאות של הרב
אהרן לוי

לקבלת העלון למייל
שלכם שלחו מייל לכתובת
ag0774309790@gmail.com

שלוחות מאגר השיעורים

- 1 יסודות האמונה
- 2 זוגיות וחינוך
- 3 השקפה יהודית
- 4 שאלות ותשובות
- 5 משמעות הסבל והנסיונות
- 6 סדרות
- 7 תנ"ך ותורה שבע"פ
- 8 נושאים שונים
- 9 שיעורים לפי ספרים
- 10 פרשה בארבע
- 11 שבת ומועדי השנה
- 12 אקטואליה ויהדות

הרשמה לשלוחות המנויים

מסלול א'
18 ש"ח לחודש
מסלול ב'
30 ש"ח לחודש אחד בלבד
מסלול ג'
180 ש"ח לשנה
**ניתן להרשם כמנוי
בשלוחה 7 בתפריט
הראשי**

לתרומות עבור הפצת
העלון חייגו 077-430-9790
והקישו * בתפריט הראשי

או חייגו 054-859-3167
בין השעות 13:30-15:30

לקבלת פירוט השלוחות
שלחו מייל לכתובת
b0774309790@gmail.com

עלון זה מופץ לזכות

כל עם ישראל
שמואל מאיר בן רחל
צפורה בת אסתר
מרים בת אסתר
לע"נ
אברהם בן לטיפה
מרגלית בת רחל
אברהם בן שרה
לרפואת
בת שבע גאולה בת יעל

עצמו. לכן, דווקא ביום הזה, דווקא ביום ההולדת הלאומי
שלנו, חכמי ישראל מזכירים לנו את הסכנות האורבות לנו
כאומה.

"אין זה סוד שלאורך ההיסטוריה עמים רבים, חזקים
ועצומים מאתנו, קמו ונפלו. אלא שמסתבר כי בחלק גדול
מהמקרים, לא מלחמות הכחידו אותם, אלא ההיטמעות
וההתבוללות בעמים אחרים.

"לכן, בגלל התפקיד שהקב"ה מייעד לעם ישראל, ובעיקר
בגלל הדרך הארוכה בה הוא צפוי לצעוד. לכן, דווקא
בלילה הזה מזהירה אותנו ההגדה מסכנת ההתבוללות,
ואף מציגה בפנינו את המנגנון שימנע מאתנו להצליח בכך.

אנו קוראים "השתא הכא" - לשנה הבאה בארעא דישראל
השתא עבדי - לשנה הבאה בני חורין", כדי להזכיר ששני
מצבים אלו תלויים זה בזה.

אנו קוראים זאת כדי לזכור כשאנו בגלות, כי למרות
שהשתא הכא, יום יבוא ונזכה שיתקיים בנו לשנה הבאה
בירושלים. גם אם יארך הדבר זמן רב. אלא שבשל אורך
הגלות, אפשר ונתייאש מ"לשנה הבאה בירושלים" ונעדיף
להתבולל באומות, לכן מוסיפה ההגדה את "השתא עבדי".
כדי להזכיר שאם נשכח את הלשנה הבאה בירושלים,
ונתאהב בגלות, לעולם לא נזכה להכרה כשוויים בין שוויים,
אפילו לא מצידם של שוחרי השוויון והצדק. כדי להזכיר
לנו שאם נתייאש מ"לשנה הבאה בירושלים", יתקיים בנו
"השתא עבדי".

הבנת אלי? יהודים אין יותר מדי ברירות. או שיזכרו את
ה"לשנה הבאה בירושלים", או שיהיו מופלים, מנוודים וחסרי
זכויות, כעבדים. יהיה עליהם לבחור. או להיות בני חורין
בירושלים, או עבדים בגלות. ואם בכל זאת ינסו להיות בני
חורין בגלות ובלי לשנה הבאה בירושלים, יקומו לתחיה
שוחרי השלום והצדק האמריקאים, ויזכירו לנו כי ערכים
מסוג זה לא כוללים יהודים ומע"מ.

זו סיבה שאנו אומרים את "הא לחמא עניא" ב"ליל הסדר"
בתחילתו. כדי להזכיר לנו שאם עברו אלפיים שנה ויהודים
עדיין עורכים ליל הסדר הרי זה משום שמה שכתוב בהא
לחמא עניא נתקיים בנו.

זו גם הסיבה שהפטרת שבת הגדול מסתיימת בפסוקים:
נהנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה'
הגדול והנורא: והשיב לביאבות עלבינים ולב בנים על-
אבותם פן יאבוא והכיתי את הארץ חרם:"

כדי ללמד שעד בא משיח, גם אם יתמהמה, עם ישראל
יהיה מיוחד ושונה, ולעולם לא יזכה להיות רגיל וכמו כולם.
הוא יהיה שונה. נקודה. אם הוא יזכור את ייחודו ויעודו
ויצפה לגאולה, יתייחד בכך, אך אם יחפוץ להתבולל
באומות, הם ייחזרו.

לכן ההפטרה מסתיימת בפסוקים אלו. כי בהם מופיעות
שתי האפשרויות. אחת - והשיב לב אבות על בנים ולב
בנים על אבותם, ולפיה יזכור עם ישראל את זהותו
היהודית, ואם שכח ישוב אליה מרצונו, ושניה - פן אבוא
והכתי את הארץ חרם, וישוב עם ישראל בעל כורחו. אחת
אם עם ישראל יזכור והאחת אם ישכח. האחת אם ייחד
את עצמו והשנייה אם האומות ייחדו אותו.

כשנפרדנו, שאלתי את אלי אם גם הפרופסור החליטה
לעלות לארץ ישראל, ואלי צחק.

אם היית גר באמריקה, אהרן, היית יודע שהרבה יותר קל
להתחיל לשמור שבת מלעזוב את סיר הבשר.

אבל מי יודע, אולי דווקא בגלל המלחמה השנה יהיו יותר
יהודים שיאמרו לשנה הבאה... מירושלים.

חג שמח

לכך. הוא זה שלא נתן לה מנוחה, והוא זה שהזכיר לה את
כל מה שממנו ניסתה לברוח.

"את יהודייה!!! וכזאת גם אם תוולדי בארצות הברית, גם
אם לא תדעי מאומה על יהדותך, יהודייה תהיי. לעולם לא
תהיי כמוהם. גם אם מאוד תנסו, ולמרות שאנגלית שלך
הרבה יותר אמריקאית משלהם. ואם תחשבי שהצלחת,
דווקא אלו שאותם את מנסה לחקות יזכירו לך את
יהדותך. אם לא אתמול, היום, ואם לא היום אז מחר. אם
ככה זה היה אלפיים שנה, אין שום סיבה שזה ישתנה.

"זו התובנה שגרמה לילדת השמנת שלי לשוב לזהותה
היהודית", סיפרה הפרופסור לאלי. "אתה מאמין? לא
רבנים החזירו אותה ליהדות. דווקא חבריה האמריקאים.
שוחרי הצדק האנטישמיים. הם שהשיבו לבתי את זהותה
היהודית ולי את השבת, מהן כל כך התרחקנו.

"לכן החלטתי לשוב ארצה, אהרן", אמר לי אלי. "בארצות
הברית אין עתיד ליהודים. החלום האמריקאי נגמר. כולם
יודעים זאת. אלא שלא לכולם יש חברים אנטישמיים
באוניברסיטה. לכן הם עוד עדיין שם.

"אני שב ארצה מרצוני. לפני שהאנטישמיים הפרוגרסיביים
יגרמו לי לכך. לשמוע את זה בעברית ועוד מפרופסור
לפסיכיאטריה, זה הרבה יותר ידידותי ומכובד.

"מה שמפליא הוא שתמיד זה קורה. זו הרי לא הפעם
הראשונה שעם ישראל מתבולל ומאבד את זהותו. אלא
שכל פעם מחדש, לפתע, ממש ברגע האחרון, מתרחש
משהו בלתי צפוי המשבש את התהליך וגורם ליהודים
לשוב לזהותם. לא ניתן להתעלם מכך. אפילו אתאיסט
מקצועי, הסוגד לאליל המקריות לא יוכל. אפילו לא
פרופסור לפסיכיאטריה.

"זה נכון", אמרתי לו. "זה באמת כך. וזה גם כתוב ב"הגדה"
אותה אנחנו קוראים בליל הסדר.

אחרי קדש ורחץ. ואחרי שאכלנו מהכרפס וחצינו את
המצה, בטרם אנו מתחילים ב"מגיד", אנו קוראים קטע
מקדים:

"הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים כל
דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא - לשנה

בס"ד

השקפה יהודית אמונה וביטחון דע מה שתשיב

קו 'ובלכתך' של הרב אהרן לוי
077-430-9790

הבאה בארעא דישראל השתא עבדי - לשנה הבאה בני
חורין".

האם שאלת את עצמך, אלי, למה אנו פותחים את ההגדה
דווקא בקטע הזה? מה הקשר בינו ובין ההגדה? וחוף מזה,
מה, כל היהודים בגלות היו עבדים, שאנו אומרים "השתא
עבדי"?

והתשובה פשוטה. אנו אומרים זאת למען הבת של
הפרופסור.

"ליל הסדר, אלי, הוא זמן שבו עם ישראל יצא ממצרים.
היום בו הפכנו מאוסף לא מוגדר של עבדים לעם בפני